

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 05.02.2009
SEK(2009) 113 slutlig

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

Följedokument till

**kommissionens förordning om genomförande av direktiv 2005/32/EG avseende krav på
ekodesign för enkla digitalboxar**

SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSANALYSEN

**{K(2009) 582 slutlig}
{SEK(2009) 114}**

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

Följedokument till

kommissionens förordning om genomförande av direktiv 2005/32/EG avseende krav på ekodesign för enkla digitalboxar

SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSANALYSEN

Bakgrund

Genom ekodesigndirektivet (2005/32/EG) upprättas en ram för fastställande av krav på ekodesign för energiförbrukande produkter. Ekodesignkrav är lagstadgade krav (med artikel 95 som rättslig grund) som produkter måste uppfylla för att få släppas ut på marknaden. Syftet är att produkternas miljöprestanda ska förbättras, samtidigt som deras fria rörlighet på den inre marknaden säkerställs. Enligt ramdirektivet ska kommissionen (med bistånd av en föreskrivande kommitté) anta genomförandeåtgärder som fastställer ekodesignkrav för energianvändande produkter som har betydande försäljningsvolym, betydande inverkan på miljön och som erbjuder stora möjligheter till förbättringar i fråga om deras miljöeffekter.

Dessa kriterier uppfylls fullt ut av enkla digitalboxar som har som grundläggande funktion att konvertera digitalt mottagna signaler till analogt visade signaler. Under den pågående övergången från analog till digital sändning kommer man att behöva dessa digitalboxar till tv-apparater som inte kan ta emot digitala signaler. Fram till 2015 när de analoga sändningarna upphör i EU kommer försäljningen av dessa digitalboxar och den därav följande energiförbrukningen att öka dramatiskt.

Behovet att snabbt komma fram till minimikrav på energiprestanda för dessa produkter har understrukits av Europaparlamentet¹ och fått stöd av medlemsstaternas företrädare i samrådsforumet.

Metod för fastställande av ekodesignkrav

Arbetet med att utforma förslaget till förordning om enkla digitalboxar och denna konsekvensanalys har delats upp i fyra steg:

Steg 1: bedömning av de kriterier för en genomförandeåtgärd som anges i artikel 15.2 a–c i ekodesigndirektivet, med beaktande av de parametrar för ekodesign som anges i bilaga I till ekodesigndirektivet.

Steg 2: beaktande av relevant gemenskapslagstiftning, marknadskrafter och skillnader i miljöprestanda mellan produkter på marknaden med likvärdig funktion, enligt artikel 15.2 i ekodesigndirektivet.

Steg 3: fastställande av policymål och önskvärd ambitionsnivå, de policyalternativ som finns för att nå målen samt de viktigaste inslagen i genomförandeåtgärden enligt kraven i bilaga VII till ekodesigndirektivet.

Steg 4: bedömning av miljömässiga, ekonomiska och sociala konsekvenser med avseende på de kriterier för genomförandeåtgärder som anges i artikel 15.5 i ekodesigndirektivet.

¹ Europaparlamentets resolution av den 31 januari 2008 om en handlingsplan för energieffektivitet.

Sammanfattning av resultaten

Steg 1

För att bedöma de kriterier för genomförandeåtgärder som anges i artikel 15.2 i ekodesigndirektivet, har kommissionen utfört en teknisk, miljömässig och ekonomisk undersökning om enkla digitalboxar (förstudie) enligt bestämmelserna i ekodesigndirektivets artikel 15.4 a och bilagorna I och II.

I fråga om kriterierna i artikel 15.2 i ekodesigndirektivet kom man vid förstudien² fram till följande resultat för EU när det gäller enkla digitalboxar:

Artikel 15.2 a	Årlig försäljningsvolym i EU:	90 miljoner enheter under 2010 177 miljoner enheter under 2014
Artikel 15.2 b	Miljökonsekvenser: Energiförbrukning för enkla digitalboxar:	6 TWh 2010 14 TWh 2014
Artikel 15.2 c	Förbättringspotential (tillämpning av kostnadseffektiv befintlig teknik):	0,5 TWh 2010 9 TWh 2014

Förbättringspotentialen ligger i att det finns kostnadseffektiva tekniska lösningar som gör att apparaternas elförbrukning kan minskas avsevärt. Detta förstärks av att det inte finns något samband mellan priserna på olika digitalboxar med samma funktioner och deras energiförbrukning.

Den totala energibesparingspotentialen för åren 2010–2020 är högre än hushållens årliga elförbrukning totalt sett för hela Sverige och betraktas därmed som avsevärd.

Steg 2

I enlighet med artiklarna 15.2 och 15.4 c i ekodesigndirektivet beaktas relevant gemenskapslagstiftning och nationell miljölagstiftning. Hänsyn har tagits till motsvarande frivilliga initiativ både på gemenskapsnivå och i medlemsstaterna, och en analys har gjorts av varför teknik med förbättrad miljöprestanda inte har fått större spridning på marknaden.

På gemenskapsnivå har kommissionens gemensamma forskningscentrum i Ispra tagit fram en frivillig uppförandekod med energieffektivitetskriterier för enkla digitalboxar. Detta initiativ har varit till stor nytta i och med att tekniska data har fastställts för enkla digitalboxar, men inverkan på marknaden har varit liten eftersom tillverkarna inte använder sig av denna frivilliga kod.

² "Preparatory studies for Eco-design Requirements of EuPs –Simple Digital TV Converters (Simple Set Top Boxes)", MVV Consulting GmbH, slutrapport av den 17 december 2007; dokumentation finns på GD Energi och transports webbplats http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm

På nationell nivå har Storbritannien infört ett system för frivillig energimärkning av enkla digitalboxar som Energy Saving Trust har skött. Systemet har dock haft begränsad inverkan på marknaden då det är få produkter som uppfyller de kriterier som gäller.

Med förordningen om genomförande av direktiv 2005/32/EG i fråga om krav på ekodesign för elektriska och elektroniska hushålls- och kontorsprodukters elförbrukning i standby- och frånläge, som antogs i december 2008, realiseras bara en del av den energibesparingspotential som föreligger för enkla digitalboxar. Denna övergripande förordning reglerar nämligen bara digitalboxarnas energiförbrukning i standbyläge. Dessutom är tidsplanen för ikraftträdandet av de olika kraven i förordningen fastlagd på ett sätt som gör att större delen av den energibesparingspotential som är knuten till användningen av digitalboxarna inte kan tas tillvara.

Det föreligger inga uppgifter om att det skulle finnas några andra initiativ på EU-nivå eller i medlemsstaterna som begränsar digitalboxarnas energiförbrukning.

Den samlade energiförbrukningen för enkla digitalboxar är visserligen omfattande på EU-nivå, men för det enskilda hushållet utgör denna energiförbrukning bara en liten del av energikostnaderna. Konsumenterna är därför mest intresserade av inköpspriset för digitalboxen och bryr sig inte så mycket om hur mycket energi den förbrukar under sin livscykel. Det finns därför inget incitament för tillverkarna att minska apparaternas energiförbrukning, även om detta kan göras till en ringa eller till och med utan någon extra kostnad alls för tillverkaren och därutöver skulle innebära betydande besparingar för konsumenten samt minskade koldioxidutsläpp. Ett annat skäl till att enkla digitalboxar förbrukar onödigt mycket energi är att konsumenterna ofta låter dem vara kvar i ”aktivt läge” när man har stängt av tv:n.

Slutsats av steg 1 och steg 2

Under de närmaste åren kommer försäljningen av enkla digitalboxar i EU och den därtill knutna energiförbrukningen snabbt att öka. De kostnadseffektiva lösningar som finns för att minska digitalboxarnas energiförbrukning tillämpas inte på grund av det marknadsmisslyckande som beskrivs ovan. De nu existerande politiska initiativen kommer inte att förändra digitalboxarnas miljöprestanda i någon större utsträckning. Om inga åtgärder vidtas på gemenskapsnivå riskerar framtida initiativ i medlemsstaterna att hämma dessa produkters fria rörlighet på den inre marknaden.

Man kan dra slutsatsen att kriterierna för genomförandeåtgärder enligt artikel 15.2 i ekodesigndirektivet är uppfyllda, och enkla digitalboxar bör omfattas av en genomförandeåtgärd enligt artikel 15.1 i ekodesigndirektivet.

Steg 3

Enligt bilaga II i ekodesigndirektivet bör ambitionsnivån för att förbättra de enkla digitalboxarnas miljöprestanda, och i synnerhet deras användning av resurser såsom energi, fastställas genom en analys av minsta möjliga kostnad för användaren under produktens hela livscykel. Dessutom beaktas riktmärken för teknik med bästa prestanda som tagits fram i förstudien och i diskussionerna med berörda parter vid mötet i samrådsforumet för ekodesign³ den 22 februari 2008. Resultaten återspeglas i målen för genomförandeåtgärden.

Syftet med förslaget till förordning är att få igång den marknadsutveckling som skulle innebära att förbättringspotentialen kan utnyttjas. Flera politiska alternativ har beaktats, bl.a. självreglering, obligatorisk energimärkning och tvingande minimikrav på energiförbrukning.

³ I samrådsforumet deltar representanter för medlemsstaterna samt berörda parter, t.ex. branschen, konsumenterna och icke-statliga miljöorganisationer, vars uppgift är att framföra synpunkter.

Eftersom lagstiftaren har gett ett tydligt mandat att fastställa ekodesignkrav för konsumentelektronik har andra alternativ bara analyserats i sådan utsträckning som det är nödvändigt för en genomföranderättsakt. Analysen går därför ut på att göra en bedömning av viktiga inslag i rättsakten med beaktande av förstudien och synpunkter från berörda parter.

Steg 4

En bedömning görs av den föreslagna genomförandeåtgärden. Särskilt alternativen när det gäller tidsplaneringen för ett stegvis införande av ekodesignkrav analyseras, med hänsyn till de kriterier som anges i artikel 15.5 i ekodesigndirektivet och till konsekvenserna för tillverkarna, däribland små och medelstora företag.

Slutsats av steg 3 och steg 4

Om man jämför de olika politiska alternativen och beaktar resultaten av förstudien och av samrådet framstår en förordning med ekodesignkrav för att begränsa energiförbrukningen för enkla digitalboxar som det bästa alternativet för att realisera den förbättringspotential som föreligger. Förordningens krav bör införas i två steg som får verkan ett år respektive tre år efter det att förordningen har trätt i kraft. Denna ansats säkerställer

- att kostnadseffektiva möjligheter att förbättra elförbrukningen hos enkla digitalboxar realiseras snabbt, vilket leder till betydande minskningar av elförbrukning och koldioxidutsläpp för gemenskapen och minskad livscykelkostnad för konsumenterna när det gäller dessa apparater,
- att den ackumulerade elförbrukningen minskar med omkring 47 TWh för enkla digitalboxar fram till 2020 jämfört med om inga åtgärder vidtas alls, vilket innebär besparingar på 7,2 miljarder euro och minskade koldioxidutsläpp på 17 miljoner ton.
- att livscykelkostnaden för enkla digitalboxar minskar med omkring 30 %,
- att det finns ett tydligt regelverk som ger lika villkor för tillverkare och därmed säkerställer en sund konkurrens och fri rörlighet,
- att kraven för enkla digitalboxar harmoniseras i EU, vilket leder till minskade administrativa bördor och kostnader för de ekonomiska aktörerna,
- att tillverkarna inte belastas på ett oproportionerligt sätt, eftersom det finns övergångsperioder som tar hänsyn till tidsbehov för utveckling av nya produkter,
- att ytterligare energibesparingar kommer att uppstå utanför EU, eftersom dessa apparater säljs över hela världen och tillverkas enligt samma specifikationer för andra marknader.

Övervakning

Konsekvenserna kommer huvudsakligen att följas upp genom marknadsövervakning utförd av medlemsstaternas myndigheter för att se till att kraven uppfylls. Tillämpningsområdets, definitionernas och konceptens lämplighet kommer att följas upp genom en fortlöpande diskussion med berörda parter och medlemsstaterna.